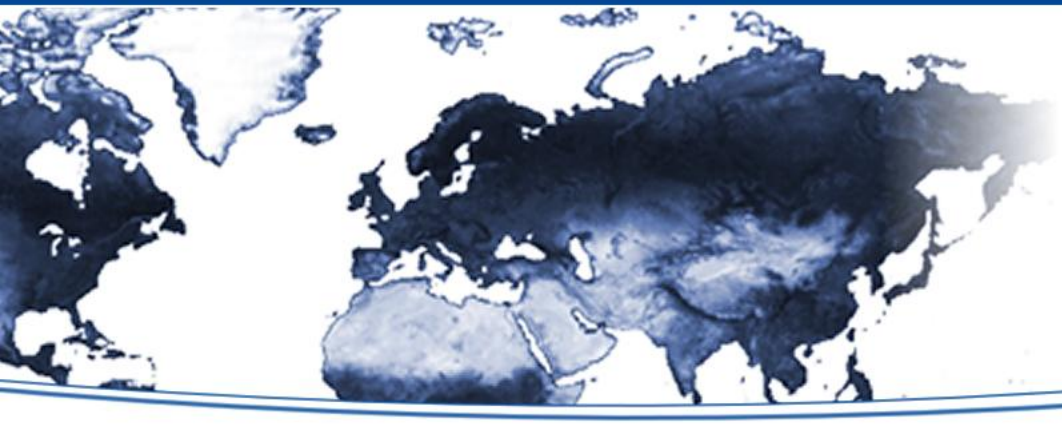

Global reach
local understanding

סוגיות בביטוח ללאומי

סוגיות בביטוח לאומי

יום עיון טסטמי ועוקץ מערכות
19/5/14
www.kariera.co.il

רו"ח שוקי מיניביצקי

Global reach
local understanding

סוגיות בביטוח ללאומי

סוגי מבוטחים

תיקון 103 לחוק הביטוח לאומי

היבטי ביטוח לאומי בשנת 2012

ביקורות ניכויים
תושבי ישראל השוהים בחו"ל

אמנות לביטחון סוציאלי

טיפים לסוף שנה

הרצאתו של רו"ח שוקי מיניביצקי בפני עובדי המשרד
ביום 14/03/2012

החייבים בביטוח לאומי

תושב ישראל מעל גיל 18 למעט :

אישה נשואה למבוטח שאין לה הכנסות מעבודה

מי שעלה לישראל לאחר גיל 62

סוגי מבוטחים עיקריים

- עצמאי
- שכיר
- אינו עובד ואינו עובד עצמאי – הכנסה "פסיבית"
- מקבל פנסיה מוקדמת
- תלמידים
- פנסיונרים בפרישה מוקדמת

תיקון 103לחוק הביטוח לאומי

<u>להלן עיקרי התיקון (המשך):</u>

<u>הוספת סעיף 373 א לחוק</u>:

הכנסות מדיבידנדים שמקורן מחברה משפחתית או חברת בית או חברה שקופה תהינה חייבות בדמי ביטוח .

החיוב יעשה על ההכנסה המדווחת לצרכי מס ולא על בסיס תשלום הדיבידנד ששולם.

חישוב על הכנסה זו תעשה לפי שיעורי דמי הביטוח החדשים שנקבעו בתיקון על הכנסות פסיביות (לא מעבודה ואל מעסק).

<u>ראה תיקון סעיף 371 להלן.</u>

תיקון 103לחוק הביטוח לאומי

להלן עיקרי התיקון (המשך):

תיקון סעיף 371 לחוק (בכפיפה אחת עם תיקון348) ותיקון לוח י:

- **תחול חובת תשלומי דמי ביטוח על הכנסה פסיבית שעולה על 25% מהשכר הממוצע במשק (2,004 ₪ לחודש).**
- **שיעור דמי הביטוח על הכנסה העולה על % 60 מהשכר הממוצע (4,809 ש"ח) הופחת ל % 12 . לפני התיקון היה % 16.05 .**
- **לאחר תיקון סעיף 371, הוסף סעיף קטן ב ובו נקבע כי בכל מקרה ישולמו דמי ביטוח על הכנסה אחרת (פסיבית) "אף אם הכנסתו האחרת פחותה ממחצית סך הכנסותיו." תיקון זה ביטל למעשה את כל המשמעות של יישום תקנות 14 ו15 להוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביטוח ביטוח .**

תיקון 103לחוק הביטוח לאומי

<u>להלן עיקרי התיקון (המשך):</u>

<u>תיקון סעיף 351 (א)וביטול סעיף 351 (ה) לחוק</u>:

לפני התיקון, הכנסה נוספת ששולמה לעובד שכיר בזמן שהוא מקבל דמי לידה,דמי פגיעה בעבודה או תשלום בקשר לשיקום מקצועי,הייתה פטורה מתשלום דמי ביטוח לאומי ומס בריאות.

כעת לאחר התיקון כל הכנסה נוספת תהינה חייבות בדמי ביטוח.

לדוגמא: מבוטחת מורה שיצאה לחופש לידה בקיץ ממשיכה לקבל משכורת. קודם הייתה פטורה מדמי ביטוח על המשכורת וכעת תהיה חייבת

תיקון 103לחוק הביטוח לאומי

להלן עיקרי התיקון (המשך):

תיקון סעיף 350 לחוק:

- **הכנסות מדמי שכירות למגורים בארץ לפי סעיף 122 (א) לפקודה או פטורות ממס לפי חוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת למגורים) התש"ן -1990 תהינה פטורות מתשלום דמי ביטח.**
- **הכנסות מהשכרה נכס בחו"ל לפי סעיף 122 (א) לפקודה תהינה פטורות מתשלום דמי ביטוח . הכנסות אילו חייבות בשיעור מס מוגבל של 15 % .**

הפטור הנ"ל נקבע בסעיף חדש 345 ב(א) לחוק הביטוח לאומי.

עצמאי

הגדרה של עובד עצמאי

אחד מאלה:

1. **מי שעוסק במשלח ידו לפחות 20 שעות בשבוע בממוצע**
2. **מי שהכנסתו החודשית הממוצעת ממשלח ידו עולה על % 50 מהשכר הממוצע במשק דהיינו 4,544 ₪ לחודש .**
3. **מי שעוסק במשלח ידו 12 שעות בשבוע ,והכנסתו עולה על 15 % מהשכר הממוצע .**

מי שלא עונה על התנאים הנ"ל יחויב כדלקמן :

- **אם הינו מעל לגיל 18 ואינו מקבל עדיין קצבת זקנה –לפי השיעורים המוטלים על מי שהכנסותיו פסיביות .**
- **אישה נשואה למבוטח שאין לה הכנסה מעבודה תהיה פטורה .**

עצמאי

פטור מתשלום דמי ביטוח לאומי

עובדים עצמאים הנמנים על אחד מאלה יהיו פטורים מתשלום דמי ביטוח למעט תשלום לענף נפגעי עבודה:

- עובד עצמאי שטרם מלאו לו 18
- עובד עצמאי בעל נכות מעבודה קבועה של 100 %
- עובד עצמאי המקבל קצבת נכות כללית קבועה מלאה שיש **לו דרגת אי-כושר להשתכר בשיעור של 75% לפחות לצמיתות** או לתקופה זמנית של שנה לפחות - פטור מתשלום והמקבל קצבת נכות כללית מלאה לשנה לפחות אם אין יש הכנסה אחרת .

עצמאי

בני זוג העובדים ביחד

בני הזוג העובדים באותו עסק ירשמו שניהם במל"ל ותעשה חלוקת הכנסות ביניהם.

היחסים המקובלים 1/3 לאישה 2/3 לגבר או % 50 לכ"א או 2/3 לאישה ו 1/3 לגבר.

גמלה חוסמת

המל"ל חוסם את ההכנסה המבוטחת בשלב המקדמות אם בגין תאונת עבודה זכאי הנפגע לקצבת נכות מעבודה או אבדן כשר עבודה מעל ל 3 חודשים .

במקרים הנ"ל , הכנסתו של המבוטח לצורך תשלום דמי הפגיעה והקצבאות תחושב על בסיס ההכנסה המובטחת בשלב המקדמות ויראו אותה כשומה סופית . במקרה זה המל"ל יעדכן את בסיס החישוב במידה וקיימת שומה מיטיבה .

עצמאי יחס חלוקה לאחר תיקון חישוב נפרד

לאחר תיקון מס הכנסה והכרתו של חישוב נפרד אצל זוג מבוטחים העובדים באותו עסק ,ישנה המל"ל את התייחסותו ליחס החלוקה הקיים במקרים הנ"ל –ראה חוזר ביטוח לאומי נספח א.

הנקודות החשוב בחוזר הן:

1. במקרה ויקבע כי קיים חישוב נפרד כש תנאי העסקת בת הזוג עונה על הקריטריונים שנקבעו בחוק , המל"ל יבטל את ההגדרה של יחס חלקוה ובת הזוג המקבל משכורת תרשם כעובדת שכירה אף אם היא עובדת בעסק בעלה .
2. במידה ומדובר על זוג עצמאים ,יבוטל יחס החלוקה וכל אחד ירשם כעצמאי במל"ל
3. מקרים של הסבת הכנסה בין בני הזוג יועברו לחקירה פלילית .בעיקר מדובר על הסבת הכנסות לנשים בהיריון .

עצמאי

טיפים

- יש להירשם מיד עם פתיחת העסק. הודעות על פתיחת העסק או שינוי סיווג תוגשנה בסניפי המל"ל כשבהעתק חותמת הסניף או תשלחנה למל"ל בדואר רשום.

  אי דיווח בזמן, אף אם שולמו דמי הביטוח, יכולים לפגוע בזכויות המבוטחים לגמלאות.
- יש לדאוג לשלם מקדמות ריאליות בשלב המקדמות. אי תשלום מקדמה ריאלית תפגע בזכות לקבלת גמלה ריאלית במקרה של תאונת עבודה.
- אישה נשואה למבוטח עקרת בית שאינה עונה על התנאים של עובדת עצמאית, הכנסתה תיחשב כפסיבית ובמקרה זה תהיה פטורה מתשלום דמי ביטוח. חשוב לזכור כי במקרה זה גם לא תהיה מבוטחת בגמלאות מחליפות שכר.
- מבוטח שאינו עומד בתנאים יראו בהכנסתו מעסק כהכנסה פסיבית ויוכל כך להקטין דמי הביטוח שעליו לשלם כי יהיה זכאי לפטור שנתי של 27,267 ₪ על הכנסתו ועל ההכנסה החייבת יופחתו שיעורי דמי הביטוח הלאומי ומס בריאות מ 16.23% ל 12 %. במקרה זה יש לזכור כי אינו מבוטח בגמלאות מחליפות שכר.
- במקרה של חלוקת הכנסה בין בני הזוג ,תקרת ההכנסה המכסימלית של דמי הביטוח תחול על שני בני הזוג. כמו כן כ"א יהיה זכאי שיעור המופחת.

עצמאי

בסיס ההכנסה ושיעורי דמי הביטוח לאומי ומס בריאות

על הכנסות מעצמאי לפי סעיף 2(1) ו 2 (8)לפקודה ישולמו דמי ביטוח לאומי לפי השיעורים המפורטים להן :

תקרת הכנסה	%ביטוח לאומי	%ביטוח בריאות	סה"כ
עד % 60 מהשכר הממוצע 5,453₪	6.72	3.1	9.82
מעל % 60 מהשכר הממוצע ועד ל 41,850 ש"ח	11.23	5	16.23

בכל מקרה ישולמו דמי ביטוח לאומי ודמי בריאות מינימלים על **25 %** מהשכר הממוצע במשק בסך **2,272** ש"ח יסתכמו לסך של **223** ₪ לחודש ₪.

בעלי הכנסה פסיבית

סוג הכנסות

- הכנסות לפי סעיפי שאינן לפי סעיפי 2 (1) (2) ו (8) לפקודה
- הכנסות של מבוטח עצמאי שלא עונה על ההגדרות .

מבוטחים

- תושב ישראל מעל לגיל 18 ועד גיל פרישה
- אישה שאינה נשואה
- לצורך חישוב דמי הביטוח יילקח בחשבון פטור שנתי בשיעור של % 25 מהשכר הממוצע במשק בסך **27,267** ₪ אצל כ"א מבני הזוג.

שיעורי דמי ביטוח

תקרת הכנסה	% ביטוח לאומי	% מס בריאות	סה"כ
עד % 60 מהשכר הממוצע **5,453** ₪	4.61	5	9.61
מעל % 60 מהשכר הממוצע ועד ל **43,240** ש"ח	7	5	12

פנסיה מוקדמת

משלמי הפנסיה לפורשים בפרישה מוקדמת חייבים לנכות דמי ביטוח לאומי כמפורט בטבלה:

תקרת הכנסה	%ביטוח לאומי	%מס בריאות	סה"כ
עד % 60 מהשכר הממוצע 5,453 ש"ח	0.39	3.1	3.49
מעל % 60 מהשכר הממוצע ועד ל 43,240 ש"ח	6.79	5	11.79

1. **אישה נשואה שאין לה הכנסות מעבודה פטורה מתשלום דמי ביטוח . במידה ותתחיל לעבוד תחויב גם על הכנסותיה מעבודה וגם על הפנסיה**
2. **יש לשים לב לשנת הלידה של הפורשת כי לגבי פורשות ששנת הלידה שלהן בין 06/44 לבין 04/42 גיל הזכאות הינו נמוך מגיל 62 . לגבי פורשים ששנת הלידה בין 06/39 לבין 04/42 ,גיל הזכאות הינו נמוך מגיל 67 –**
3. **במידה וסך ההכנסות של מקבל הפנסיה מכל המקורות גבוהות מסכום התקרה המכסימלית לתשלום דמי ביטוח יש לעשות תאום מס.**
4. **במידה ולמקבל הפנסיה יש נכות רפואית מעל ל % 75 הוא פטור מתשלום ביטוח לאומי ומס בריאות.**

צו הביטוח הלאומי (סיווג מבוטחים וקביעת מעבידים), התשל"ב-1972

מעביד המקבל שרות מבעלי מקצוע המוגדרים בצו סיווג מבוטחים ,ידווח על נותני השרות כעל עובדים לכל דבר ועניין אף אם הוא מקבל בגין השרות חשבונית מס.

לגבי נותני השרות הנ"ל נוצרת לא פעם בעיה של כפל תשלום דמי ביטוח כי לצורכי מס הם מדווחים כעצמאים אך למל"ל מוגדרים כשכירים .כדי להימנע מתשלום דמי ביטוח ביתר על המבוטחים הנ"ל לנהוג כדלקמן:

- לשנות את סיווגם במל"ל ולהגדיר את עצמם כעובדים שכירים לגבי הכנסותיהם שהם מקבלים מהמעביד הנ"ל
- להקטין את מקדמותיהם בהתאם כדי לא לשלם על חלק ההכנסות המופקות כשכירים דמי ביטוח לאומי כפולים .(פעם במקדמות ופעם נוספת כשכירים)
- עם קליטת הדוח השנתי למס הכנסה המל"ל יקלוט שוב את ההכנסה מאותו מעביד כהכנסה ממקור עצמאי ולכן על המבוטח או מייצגו להגיש בקשה להפחתת דמי הביטוח שחיובו בגין הכנסה זו בצירוף אישור שנתי –טופס 806 ממקבל השרות על ניכוי דמי ביטוח לאומי .

צו הביטוח הלאומי (סיווג מבוטחים וקביעת מעבידים), התשל"ב-1972

מנקודת ראות המעביד

1 . מבוטח עצמאי העומד בתנאי הצו רואים את משלם השרות כמעביד

2 . על המעביד לדווח עליו כעל עובד שכיר לכל דבר ועניין

3 . אי דיווח על המבוטח כשכיר חושף את משלם השרות לתביעה או שיבוב תשלום הגמלאות שישולמו לעובד שנפגע למשלם השרות .

4 . חשיפת המעביד בתשלום דמי הביטוח בעת ביקרות ניכויים אף אם נותן השרות שילם את דמי הביטוח כמעביד.

5 . לא בהכרח יהיו קיימים יחסי עובד ומעביד אף אם משלם השרות הוא המעביד לפי הצו

6 . רצ"ב חוזר ב"ל על קביעת מעמדם של ספורטאים – נספח ב

צו הביטוח הלאומי (סיווג מבוטחים וקביעת מעבידים), התשל"ב-1972

שינויי חקיקה מוצעים

1 . החלת הצו על השחקניות כך שהן תהינה זכאיות גם לדמי אבטלה למרות שהן עצמאיות

2 . שינוי התנאים המפורטים בתקנה הביטוח לאומי (אמהות) התשי"ד - 1954.

לפי התקנה הנ"ל ניתן לחשב דמי הלידה למבוטחת שיולדת בהתאם להכנסתה הגבוה שהייתה לפני הפחתת הכנסתה עקב הריונה .

הדבר מאוד משמעותי לגבי שחקניות שעקב שינוי במצבן הפיזי נפגעות ביכולת שלה ן להופיע גם בתקופת ההיריון .

השינוי המוצע הוא להוסיף בתקנה במפורש כי שחקניות יוכלו לקבל את דמי הלידה לפי הפחתת הכנסתן עקב הריונן

מבוטח שכיר

מבוטח שכיר רגיל

- עובד שכיר צריך לדאוג שיסווג נכון במל"ל. אי סיווג נכון יכול לגרום לכך שישלם דמי ביטוח ביתר .
- מבוטח שכיר המועסק בארץ אצל מעסיק זר כגון שגרירות , חייב לדאוג לשלם בעצמו את דמי הביטוח ע" רישומו במל"ל . הוא ישלם את דמי הביטוח לפי % הביטוח של מבוטח עצמאי אך יהיה זכאי לדמי אבטלה כשכיר
- מבוטח שכיר אצל מעסיק זר חייב לדאוג לתשלום דמי הביטוח בעצמו.
- האחריות לתשלום דמי הביטוח חלק עובד ומעביד היא על המעביד
- עובד שכיר המקבל הכנסות ממעביד נוסף ו/או יש לו הכנסות אחרות החייבות בדמי ביטוח כגון הכנסות כעצמאי, פנסיה, הכנסות פסיביות, יכול לערוך תאום דמי ביטוח לאומי

מבוטח שכיר

שכיר בעל שליטה

- **אינו מבוטח בביטוח דמי אבטלה.**
- **יש להקפיד על תשלום שכר קבוע כמו לכל עובד אחר כולל משיכת המשכורת במזומן**
- **העסקת קרובי משפחה במיוחד אשת המבוטח תיעשה על בסיס כלכלי ויש לעמוד בכל המבחנים קיום יחסי עובד ומעביד הידועים בפסיקה . פסק דין גרוסקוף**

חברות צינור

הוצא חוזר מיוחד על חברות צינור הקובע את מעמדם של עובדים שכירים בחברות צינור כעובדים עצמאים – ר"ב חוזר ביטוח לאומי נספח ג

מעסיק

1 עליו לפתוח תיק מיד עם תחילת העסקת עובדים. מומלץ להגיש טופס רישום העסקה לסניף המל"ל כדי שיהיה בידו העתק חתום. במקרה ונשלח בדואר יש לשלוח בדואר רשום

2 יש לשלם במועד את דמי הביטוח .אי תשלום במועד יכול לגרום להטלת סנקציות ע" המל"ל כי העובדים בכל מקרה יהיו מבוטחים וזכאים לקבלת קצבאות

3 העסקת עובדים זרים שלא ממדינת אמנה מחייבת דיווח מיוחד בשיעורים מופחתים כי תושבי חוץ מבוטחים רק בענפי פגיעה בעבודה, פש"ר ואימהות

העסקת עובדים זרים ממדינת אמנה מחייבת תשלום דמי ביטוח לאומי כתושב ישראל למעט דמי בריאות .

מעסיק

1 . החל מ ינואר 2010 על המעסיק המשני ומשלם הפנסיה לבצע תאום דמי הביטוח עבור השיעור המופחת.

2. תשלום דמי ביטוח לאומי עבור עובדים זרים ממדינת אמנה

חייבים לנכות את דמי הביטוח לאומי ,למעט ביטוח בריאות , לפי השיעורים המנוכים לעובדים ישראל .

בעבור עובדים זרים שלא ממדינת אמנה מחויב המעסיק לשלם דמי ביטוח לאומי לענפים :פגיעה בעבודה , פשיטת רגל ואמהות בלבד .

3. שונו הכללים לחישוב תשלום נוסף החל מחודש מאי 2014 כל תשלום נוסף מעל ל % 25 משכר המינימום יוגדר כתשלום נוסף יחולו עליו כללי הפריסה . ראה חוזר בביטוח לאומי - <u>נספח ד</u>

ביקורת ניכויים

- במידה וקיימת שומת ניכויים של מס הכנסה ,הביקורת מחייבת את המל"ל שיחייב את המעביד על אותם סעיפים .פסק דין גדות .
- אך המל"ל רשאי לבדוק סעיפים אחרים הקשורים לביטוח לאומי כגון פריסות שכר. החל משנת 2009 המל"ל יכול לקבל את שומות הניכויים ישירות מרשות המסים .
- על שומות ביקורת ניתן להשיג
- נקבע הליך של ביטול קנסות ביקורת בהתאם לצייתנות המעביד , התנהגותו בעת הביקורת והישנות של ליקויים בביקורות חוזרת .
- ניתן לראות את שומות הביקורת במערכת המייצגים לכן כדאי להתחבר למערכת .
- צריך להיות מודעים לזכות לדרוש הפרשי גמלאות מחליפות שכר עקב הגדלת סעיפי השכר החייב בדמי ביטוח לאומי עם הוצאת השומה .

תושבי ישראל השוהים בחו"ל

נקודות חשובות

1. כל עוד מבוטח תושב ישראל הוא חייב לשלם דמי ביטוח
2. הגדרתו של מבוטח כתושב ישראל לצורך הביטוח הלאומי אינה חייבת להיות זהה למעמדו לצורכי מס .
3. החלטה על תושבות מוטלת על פקיד הביטוח במל"ל ואינה תלויה בקביעה שנעשתה ע" גוף אחר כגון רשות המסים .
4. ההכנסות שמקורן בחו"ל תחויבנה ע" המל"ל כהכנסות פסיביות אף אם הן מעבודתו כשכיר בחו"ל אצל מעביד זר או כעצמאי .
5. לפי סעיף 76 עובד ישראלי הנשלח ע" מעביד ישראלי לעבוד בחו"ל ישלם במשך 5 השנים הראשונות את דמי הביטוח כעובד שכיר רגיל . לאחר 5 שנים יש אפשרות להאריך לתקופה של עוד שנה . לאחר מכן לא יהיה מבוטח ועליו לדאוג לכיסוי עצמי של ביטוח הבריאות
6. עובד אצל מעסיק זר במדינת אמנה יסווג כבעל הכנסה שלא מעבודה,יחויב בדמי ביטוח בריאות בלבד ולפי בסיס מינימום

תושבי ישראל השוהים בחו"ל

נקודות חשובות

7. עובד אצל מעסיק זר שלא במדינת אמנה יסווג כבעל הכנסה שלא מעבודה "פסיבית " ויחויב בביטוח לאומי וביטוח בריאות לפי השומות שיתקבלו ממס הכנסה .
8. יש לבדוק באמנות לביטחון סוציאלי את הזכויות והחובות כשהמבוטח פועל במדינה אמנה וניתן לקבל פטור מתשלום דמי ביטוח לפי האמנה . הפטור יתקבל מול לשכת הקשר במשרד הראשי בירושלים האחראית ליישום האמנות לביטחון סוציאלי מול המדינה איתן נחתמו האמנות .
9. חשוב לזכור כי האמנות מכסות רק את דמי ביטוח הלאומי ולא מס הבריאות . לכן יש לפנות לביטוח לאומי כדי לקבל שוברים לתשלום מס הבריאות בלבד במידה ויש פטור בהתאם לאמנה .
10. לאחר חוק ההתייעלות הכלכלית תושב ישראל השוהה בחו"ל מעל ל 3 חודשים אינו זכאי לקבלת קצבה . בעיקר מדובר על קצבאות ילדים . לפני החוק היה 6 חודשים .
11. מבוטח היוצא לשנת שבתון בחו"ל ימשיך להיות מבוטח ע" תשלום המעביד שלו שיצטרך לשלם את דמי הביטוח לאומי ומס בריאות לפי מינימום .

תושבי ישראל השוהים בחו"ל

נקודות חשובות

12 . המל"ל פרסם חוזר שבו הוא עומד לאכוף את יישום של חיוב דמי ביטוח לאומי על הכנסות של תושב ישראל המועסק בחו"ל ע" מעביד זר או מקבל הכנסותיו כעצמאי

עד היום ההכנסות הנ"ל שהיו מדווחות בשומה לא היו ידועות למל"ל .

החל מפרסום החוזר , המל"ל יקבל את הנתונים הנ"ל ממס הכנסה ויתחיל לחייב את המבוטחים בדמי ביטוח כשההתייחסות להכנסות תהיינה כאל הכנסה פסיבית אף אם מדובר על הכנסה המופקת בחו"ל כעובד שכיר או עצמאי .

במבקרים הנ"ל חשוב לבדוק אם העסקה נעשתה במדינת אמנה ואז המבוטח יהיה פטור מתשלום דמי ביטוח אך בכל מקרה יהיה חייב בביטוח בריאות

תושבי ישראל השוהים בחו"ל

נקודות חשובות

13. עובד עצמאי השוהה בחו"ל מכוסה בפגיעה בעבודה אם התאונה ארעה תוך 6 חודשים מיום צאתו את ישראל או לתקופה ארוכה יותר באישור מנהל ענף פגיעה בעבודה במל"ל . ראה נספח 2 ונספח 3 .

חברות צינור

הגדרה

חברת צינור היא חברה שמעסיקה עובדים כשלא קיימים יחסי עובד ומעביד כש המטרה היא למנוע מנותן השרות לפתוח תיק במס הכנסה ותיק בביטוח לאומי כעצמאי.

בפועל הבחרות הנ"ל לא שילמו את דמי הביטוח למל"ל וכתוצאה מכך המל"ל קבע כי עובדים המועסקים בתנאים הנ"ל אינם שכירים ופתח להם תיק כעצמאי רטרו וחייב אותם בדמי ביטוח מבלי לזכות אותם

חברות צינור -המשך

כתוצאה פנו נפגעי שינוי המדיניות הנ"ל של המל"ל ל ל.ה.ב – לשכת ארגון העצמאים בישראל וכתוצאה מההתערבות,הוצא חוזר חדש שבא לבטל את כל החיובים רטרו וזיכה את המבוטחים העצמאי בסכום ששולמו כשכירים ולגבי מי שחיוב ולא שילם את חובו,הוחזר מעמדו כשכיר וזאת עד וכלל חודש 10/2013 .

לפי החוזר החדש נקבע כי החל מחודש 11/2013:

1 עובד המועסק בתנאים הנ"ל חייב לפתוח תיק כעצמאי

חברות ציבור -המשך

2 . נותן שרות אשר יוכיח כי קיימים יחסי עובד ומעביד יוכל להמשיך להיות רשום כשכיר

3 .אין בכוונת החוזר לפסול את ההתקשרות המוגדרת בחוק של חברות כוח אדם ובמקרים הנ"ל ימשיכו עובדי חברת כוח אדם להיות רשומים כשכירים

ראה חוזר ב"ל <u>נספח ג</u>

טיפים לסוף שנה

1. לשלם את דמי הביטוח של חודש 12/2014 עד לסוף השנה כדי שיכללו באישור השנתי לשנת המס 2014 .
2. לבצע הגדלת מקדמות ולשלם את החובות עד סוף השנה כדי שההגדלה תיכלל כבר בדוח של השנה השוטפת .
3. להגיש את התביעות לגמלאות שעדיין לא הוגשו בהקדם על מנת להימנע משהוי . תקופת השהוי היא לאחר שנה .
4. מבוטחות עצמאיות בהריון חייבות להסדיר את חובותיהן למל"ל לפני הלידה כי חובות שלא ישולמו כד תאריך הילה ישללו ממנה את זכאותה לדמי לידה . יש לשלם את החוב במזומן (בציק או בכרטיס אשראי) כי חוב בהסדר שפירעון הציקים יהיה לאחר תיארך הלידה המשוער יחשוב כחוב וגם ישללו את הזכאות לדמי לידה .

טיפים לסוף שנה

1. לשלם את דמי הביטוח של חודש 12/2014 עד לסוף השנה כדי שיכללו באישור השנתי לשנת המס 2014 .
2. לבצע הגדלת מקדמות ולשלם את החובות עד סוף השנה כדי שההגדלה תיכלל כבר בדוח של השנה השוטפת .
3. להגיש את התביעות לגמלאות שעדיין לא הוגשו בהקדם על מנת להימנע משהוי . תקופת השהוי היא לאחר שנה .
4. מבוטחות עצמאיות בהריון חייבות להסדיר את חובותיהן למל"ל לפני הלידה כי חובות שלא ישולמו כד תאריך הילה ישללו ממנה את זכאותה לדמי לידה . יש לשלם את החוב במזומן (בציק או בכרטיס אשראי) כי חוב בהסדר שפירעון הציקים יהיה לאחר תיארך הלידה המשוער יחשוב כחוב וגם ישללו את הזכאות לדמי לידה .

הצעות לתיקון במסגרת ל.ה.ב לשכת ארגון העצמאים בישראל

במסגרת הפעילות של ל.ה.ב להשוואת הזכויות של מבוטחים עצמאים ובעלי עסקים קטנים במשק מתקיימים דיונים לתיקון חוק הביטוח לאומי בענפים הבאים :

1 **אבטלה**

לאשר דמי אבטלה לעצמאים .המו"מ נמשך כמה שנים . קיימת הסכמה עם המל"ל והאוצר על הגדרה של עצמאי מובטל אך עדיין קיימת מחלוקת לגבי השיעור . ל.ה.ב דורשת % זהה לתשלום המעבידים (עובד+ מעביד) בשיעור של % 0.33 האוצר מציע % 1.5 .

הצעות לתיקון במסגרת ל.ה.ב לשכת ארגון העצמאים בישראל

במסגרת הפעילות של ל.ה.ב להשוואת הזכויות של מבוטחים עצמאים ובעלי עסקים קטנים במשק מתקיימים דיונים לתיקון חוק הביטוח לאומי בענפים הבאים :

2 **דמי לידה למבוטחות עצמאיות**

ביטול האפליה לחישוב דמי הלידה לאישה עצמאי. שעקב הריונה הכנסותיה בשנת הלידה יורדות והן נפגעות כתוצאה של עריכת חישוב הסופי של דמי הלידה כשמתקבל שומת מס הכנסה בגין שנת המס שבה היא ילדה .

הצעת ל.ה.ב היא כי דמי הלידה יחושבו לפי בסיס ההכנסה שנקבעה למקדמות או השומה בשנת המס שקדמה לשנת הילדה הגבוה שביניהם

הצעות לתיקון במסגרת ל.ה.ב לשכת ארגון העצמאים בישראל

3 . תיקון חישוב תגמולי מילואים למבוטחים עצמאים

בפגישה שקיימה ל.ה.ב עם הרשות לעסקים קטנים ביחד עם נציגי הביטוח לאומי הועלו ע" ל.ה.ב את העיוות הקיים בחישוב תגמול מילואים למבוטחים עצמאים

מבוטח עצמאי היוצא לשרות מילואים זכאי לתגמולים המחושבים על הכנסתו כעצמאי המדווחת בדוח שלו למס הכנסה שהיא לאחר ניכוי הוצאות המותרות בניכוי הוצאות בחישוב הנ"ל לא נלקחים בחשבון כי בזמן השרות במילואים , ההוצאות השוטפות בחלקן הגדול ממשיכות להתקיים כגון תשלומי משכורות ,שכר דירה ,אחזקת העסק .

לאור זאת כי קשה לאמוד מרכיב ההוצאות של כל מבוטח ,הוצע להגדיל את התגמול ב% קבוע של 25 % כדי לפצות את המבוטחים העצמאים המשרתים במילואים . ההצעה נמצאת בדיון מתקדם ואף הועלתה הצעה לתיקון החוק ברוח ההצעה ע" חבר כנסת .

שיעורי ביטוח לאומי וביטוח בריאות לשנת2012

שיעורי דמי ביטוח לאומי	מופחת	רגיל
עצמאי	9.82%	16.23%
מעביד+שכיר	6.95 %	18.75 %
שכיר	3.50%	12.00%
פסיבי	9.61%	12.00%
פנסיה	3.49%	11.79%

נספח א חוזר ביטוח 1417

תהליך בירור שכיר בעקבות קבלת שומה

חטיבת הביטוח הלאומי
מינהל הביטוח והגביה

חוזר ביטוח /1417 חוזר גל"ש /1399	תאריך: כ"ב אדר ב תשע"ד 24 מרץ 2014

נושא: דמי ביטוח

שם החוזר: תהליך בירור שכיר בעקבות קבלת שומה

מטרת החוזר

- חוזר זה יפרט את תהליך הבירור החדש שפעל אוטומטית במערכת.
- יכתה כיצד לטפל בפניות המבוטחים בעקבות התהליך

1. כללי
2. בירור שכיר מתהליך אוטומטי
3. טיפול מקיף - הוראות ביצוע
4. קיבול במלאי

נספחים

נספח 1

קישורים רלוונטיים (חוקים/תקנות/חוזר משפטי/מס"ל/חוזר)

חוזר ביטוח 1311 – הנחיות להכנסה פחת"ל
עדכון לחוזר ביטוח 1055 – אמנות בין לאומיות

רשימת תפוצה

חוזר ביטוח 1418

נספח ב מעמדם של מבוטחים עצמאים בענפי הספורט

המפקח כביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגבייה
מינהל הגמלאות

חוזר ביטוח מס': 1418 חוזר גמלאות: 3/2014 חוזר נפגעי עבודה: 48 חוזר אבטלה: 1439	תאריך: 13.4.2014

נושא: מעמד מבוטחים

תת נושא: קביעת מעמד עצמאי לתשלום דמי ביטוח ולחישוב גמלה

שם החוזר: המעמדים של מבוטחים בענפי הספורט

מטרת החוזר

מטרת חוזר זה היא לקבוע כללים אחידים לעניין מעמדם של הספורטאים בענפי הספורט ושחקנים כדורגל שכירים או כמי שעוסקים במילוות חובבנית במסגרת איגודם ומאוחדים בקבוצות הספורט. וכן קביעת בסיס הכנסתם לצורך תשלום דמי ביטוח הכסיס לתשלום גמלאות פרוקפצת שכר.

הרקע החוקי והמשפטי

כידוע, מעמדו של ספורטאי העוסק במילוות שמרטיבית במסגרת אגודת ספורט, מעוגן בפריט 14 לתוספת הראשונה לצו הביטוח הלאומי (סיווג מבוטחים וקביעת מעבידים).

בהתאם לצו, ספורטאי העוסק במילוות ספורטיבית במסגרת אגודת ספורט או מסעדה, שהתנה עמו חוזה העסקה בכתב מראש, ייחשב לעובד שכיר. ומי שמשלם לו אגד גמול והתפקה ייחשב למעסיקו.

הבהרות

לעניין קביעת המעמד יש להבחין בין ספורטאי מקצועי אשר עיסוקו בספורט הוא על פי רוב מקור יחיד ועיקרי והאם המחרת המשלם בגמול כמעט מפסיד, ובין ספורטאי חובב לעיקר בלעדת הנמשכות אשר עיסוק בספורט מתבצע, לפי רוב אין הוא מקור יחיד ועיקרי.

בבואנו להבחין בין שני הסוגים, יש לתת משקל מכריע לשני המבחנים המפורטים הבאים:

- הסכם העסקה בכתב מראש
- תשלום שכר

לגבי תשלום השכר נצטו לזלזלה הפסיקה שקבעה בהקשר לתשלום השכר, כי סמנו מכריע בהכרעה יחסי עבודה הוא תשלום שכר שכן "...הערכה בסיס קיומם של יחסי עובד ומעביד הם הקשרתה לכאבצע עבודה הנמורה שכר. בקביעת טיב הקשר שבין הצדדים נדרשת הישבות רבה לשאלת תשלום השכר, שכן יחסי עובד מעביד מטיבם מחייבים מתן הגמרה עבר ביצוע עבודה..." (מביל מנדל נגד הפסיקה).

חוזר ביטוח 1413

נספח ג

קביעת מעמדם של מבוטחים המדווחים כשכירים בחברות בבירור

המרשם לביטוח לאומי - מינהל הביטוח והגבייה

תאור אלייש / 1303 **תאור מנשמיקום / 1402** **תאור ביטוח / 1413**	**תאריך: 31.10.2013**

נושא: מעמד מבוטחים

תת נושא: מעמד מבוטחים בחברות בבירור

שם החוזר: קביעת מעמדם של מבוטחים המדווחים כשכירים בחברות בבירור

מטרת החוזר

חוזר כזה לקבוע את מעמדם של מבוטחים המדווחים כשכירים באותן מחברות שבבירור

פרטי דבר

1. בתאריך 13.5.2013 התקבל פסק דינו של בית הדין לעבודה בתל אביב בתיק בל 3062/06 חברת בנות המקשורת בע"מ ואח'נ"ס המרשם לביטוח לאומי (להלן – "פסק הדין"), ולאות במסגרת הביטוח שהגישו חמש חברות המבוטחים שהיו רשומים בחברות אלו כעובדים שכירים מצד המעסיק לא לראות בעובדים שהוזכרו על לין כעובדים שכירים אלא כעצמאיים.

2. בהיותי לעבודה בתן והכריע לראשונה בטוגיה גם מבחינה עקרונית וגם מבחינה פרטנית אז מערכת היחסים בין אותן חברות שנתנה התאמתנו היא הנקות ולעבי שכר לעבודתם שאינם עובדים שלה, אלא שכרים את שירותיה לצורך הנקות ולעבי שכר הילוחים לרשויות המס.

3. בהיותי לעבודה קיבל את עמדת הביטוח הלאומי שאין המדובר בעובדים שכירים של אותן חברות וקבע בין היתר:

> "... מעל התפעולה של כל החברות מתבטאת היבט זה, אשר פרט בסעיף 17 (לפסק הדין), מדובר בחברות שיעדן לספור עובדים עצמאים מעל ביחיל עניינם אבל רשויות המס ואבל המעבד הנה ודו לא. אין בל דיקת וקשר בין החברות המבוטחות לבין משירותים שמתנו מעבדים שהיו רשומים אבלן, למקבלי השירותים. מעבדים שעניינם בדין בפנים בתיק זה, היינם עבדים עצמאיים לבל דבר ועניין ורישומם אבל החברות המבוטחות מנשה אך ורק כדי לספור אותם מתשרותה והכרוכה בביחיל עניינם כעובדים עצמאיים מול רשויות המס. מסקנתנו העמדתית כמי שבאה לידי ביטוי בסעיף 29 בפסק הדין ולפיה, לא מתקיימים יחסי עבד ומעביד בהבנת הנסיבות זו, קיימת ושרירה באשר לבל המבלים בתיק זה, הן החברות המבוטחות והן העבדים המורמנים."

4. מבין כי תלוי ומבנד ערעור לבית הדין הארצי לעבודה של חלק מהחברות. באשר יתקבל פסק הדין בביאו לידיעתם.

5. הבלל המסתה בהחרעה אלו, הוא שיש לשנות על הפיקרון הבסיסי להתנע בבל הנתון מסרבול של הברות כספים מרשובן לחשבון עקב שינוי מעמד בדיעבד ועל בן, וכרוכה בעקרים דומים, אינני מעיים מעמד בדיעבד. בפי בן בקבעה הרחיחות הראוי בחשבון גם עקרונות של מרוה מהלמות, עצמנים שיקול דעת לבדי קבעה הרחיות אחידות, וקבלת הפיקרון שהלק גדל מהמבוטחים העבמאיים פעל בתום לב, תוך הסתמבות על מצבי שהוא לבאורה שיצרו להם אותן הברות.

6. יודגש, שהחלטות מנעות דן לגבי חמשת הרברות בפסק הדין דון לגבי בל הרברות הנשמות המסתמנת אינלנו מחברות בבירור. כידוע, בל הברה והברה בו מסומנת בנאילתת עסק כיעבבה בבירור".

7. נדגוד ובבדיר, בי היבן שיש צורך לבתון מענד, יש להמשיך ולדיעור בבבהגים שנקבעו בחוזר ביטוח 1391 עחוד זה אינן רלוונטי יהנר לנעמ באשר המבהגים שנקבעו בו – מגיב לחוזר המבהגים).

חוזר מעסיקים 1455

נספח ד שינוי באופן חלוקת התשלום הנוסף –יוני 2014

בס"ד

המוסד לביטוח לאומי
מינהל ביטוח וגבייה - אגף גביה ממעסיקים

חוזר מעסיקים מס': 1455	תאריך: ד' באייר התשע"ד
חוזר במלאות מס': 5/2014	4 מאי 2014

נושא: גביית דמי ביטוח

תת נושא: שינוי באופן חלוקת התשלום הנוסף – יוני 2014

מטרת החוזר

עדכון בדבר שינוי כללי פריסת תשלום נוסף החל מחודש יוני 2014 (החל ממשכורת מאי 2014)

הגדרות

פירוט השינוי בכללי פריסת שכר

נספח- תקנה 5 המעודכנת

דוגמה

הגדרות

"שכר חודשי רגיל" – שכר שנהוג לשלמו לעובד מידי חודש.

"תשלום נוסף" – שכר הניתן לעובד בנוסף לשכר החודשי הרגיל, לרבות תשלומים שניתנו כבונוס או כמענק השתתפות ברווחי המעביד ולמעט הפרשים.

פירוט השינוי בכללי פריסת שכר

ברוטאם לתקנה (5) לתקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח) התשל"ה 1995 – התשלום הנוסף נפרס כאשר שיעורו היה 25% או יותר מהשכר החודשי הרגיל. בשל כך תשלומים רבים לא נפרסו, וכתוצאה מכך תבטים לתשלום גמלאות לא תמיד כלל את התשלום הנוסף או לחילופין כל התשלום הנוסף התווסף לבסיס הגמלה.

החל מה-1 ביוני 2014 יבוא לתוקפו תיקון לתקנה 5 לתקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח) התשע"ד 2014. כלהלן.

בתקנת משנה (1) במקום המילים "מהשכר החודשי הרגיל" יבואו המילים "משכר המינימום", ובתקנת משנה (2) במקום המילים "מהשכר החודשי הרגיל" יבואו המילים "מהשכר המינימום".

החל משכר ששולם מחודש יוני 2014 ואילך פריסת השכר תתבצע כאשר התשלום הנוסף יהיה 25% או יותר משכר המינימום החודשי (לדוגמה: שכר המינימום החל מ 1/10/2012 –

מדינות אמנה

3. האמנות הקיימות וענפי הביטוח הכלולים בהם

א. אמנות רחבות

המדינה	תאריך כניסת האמנה לתוקף	מי מבוטח				עונפי הביטוח הכלולים באמנה						
		שכיר	עצמאי	פליט וחסר נתינות	בני משפחה	זקנה	שאירים	נכות	אמהות	נפגעי עבודה	ילדים	אבטלה
אוסטריה	1.12.1974	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔
אורוגואי	1.11.1999	✔	✔		✔	✔	✔	✔	✔	✔		
בלגיה	1.5.1973	✔			✔	✔	✔			✔		
בריטניה	1.11.1957	✔	✔		✔	✔	✔		✔	✔	✔	
גרמניה	1.5.1975	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔		
דנמרק	1.4.1996	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	
הולנד	1.11.1963	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔
פינלנד	1.9.1999	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	
צ'כיה	1.7.2002	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	
צרפת	1.10.1966	✔			✔	✔	✔		✔	✔	✔	
שבדיה	1.7.1983	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔
שוויץ	1.10.1985	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔				

חיוב דמי ביטוח על מבוטח תושב ישראל השוהה בחו"ל ועצמאי השוהה בחו"ל והזכאי לדמי פגיעה בעבודה

20. מבוטח השוהה בחוץ לארץ (תיקון: תשל"ח, תשמ"א, תשמ"ה, תש"מ"ז, תשמ"ט, תשנ"ב, תשנ"ד, תשנ"ט)

(א) מבוטח, למעט מבוטח לפי סעיף 76 לחוק ולמעט מבוטח לפי תקנה 12 לתקנות אלה, השוהה בחוץ לארץ תקופה העולה על ששה חדשים רצופים, ישלם דמי ביטוח בעד כל תקופת שהותו בחוץ לארץ, בשיעורים החלים על מבוטח שאינו עובד ואינו עובד עצמאי, מהכנסתו החייבת בתשלום דמי ביטוח, ואם אין לו הכנסה כאמור או שהכנסתו אינה מגיעה להכנסה המזערית שנקבעה בפרט 4 בלוח י"א, ישלם דמי ביטוח כאילו הכנסתו היתה ההכנסה המזערית כאמור.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), מבוטח שהוא עובד עצמאי השוהה בחוץ לארץ, שהיה זכאי לגימלה לפי פרק ה' לחוק והתקנות לפיו אילו אירעה לו פגיעה בעבודה בהיותו בחוץ לארץ, ישלם דמי ביטוח, בעד כל תקופת שהותו בחוץ לארץ, בשיעור המשתלם מאת עובד עצמאי, מהכנסה שממנה משתלמים דמי ביטוח לרבות הכנסה שהתקבלה בחוץ לארץ ואינה נחשבת כהכנסה החייבת במס לפי הפקודה.

(ג) לענין תקנה זו יחולו הוראות תקנות המקדמות בשינויים המחוייבים.

(ד) מועדי תשלום דמי ביטוח על פי תקנה זו הם כאמור בתקנה 2 לתקנות הגביה, לפי הענין.

21. עובד בחוץ לארץ ועובד בכלי שיט או בכלי טיס (תיקון: תשל"ט, תשמ"א, תשמ"ה, תשמ"ז, תשנ"ט)

(א) הכנסתו של עובד בחוץ לארץ, לרבות עובד בכלי שיט או בכלי טיס, המבוטח בהתאם לסעיף 76 לחוק, תחושב לעניין לוח י' לחוק, לגבי תקופת עבודתו בחוץ לארץ, לפי מלוא הכנסתו במטבע ישראלי ולפי מלוא התמורה במטבע ישראלי של הכנסתו במטבע זר (להלן - תמורת מטבע זר) ובלבד שלא ישלם דמי ביטוח מסכום העולה על ההכנסה המרבית האמורה בפרט 1 בלוח י"א.

(ב) מועד תשלום דמי ביטוח לפי תקנה זו יהיה מועד התשלום החל לגבי עובד לפי סעיף 353 לחוק.

RSM שיף הזנפרץ ושות'
רואי חשבון

לשאלות נוספות

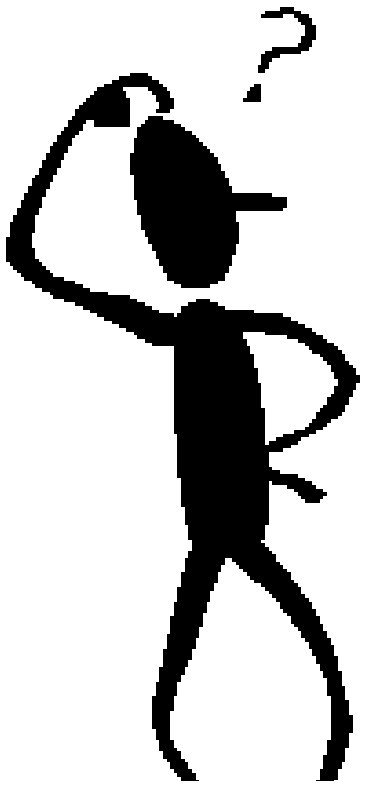

לפנות ל: **רו"ח שוקי מיניביצקי**

טלפון: **03-7919111**
דרך מנחם בגין 52 (מגדל סונול), תל-אביב

E-MAIL ישיר Shuki@shifazen.co.il

אתר אינטרנט www.rsmshifazen.co.il